

„Vytrhl mne z pokojného života, zapomněl jsem na všechno dobré. Proto jsem řekl: „Je veta po mně i po mém čekání na Hospodina.“ Rozpomeň se na mé ponížení a zmatené toulání, na pelyněk, na jed. Má duše se rozpomíná, rozpomíná a hrouť se ve mně. Beru si však k srdci a s důvěrou očekávám Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí, jeho slitování, jež nekončí. Obnovuje se každého rána, tvá věrnost je neskonalá. „Můj podíl je Hospodin,“ praví má duše, proto na něj čekám.“ (Pláč Jeremjášův 3:17-24)

## 2. Královská 5:1-27

„Když sestoupil z hory, šly za ním velké zástupy. Tu k němu přistoupil malomocný, padl před ním na zem a řekl: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“ On vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: „Chci, buď čist.“ A hned byl očištěn od svého malomocenství. Tu mu Ježíš pravil: „Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, který Mojžíš prikázal – jim na svědectví.“ (Matoušovo evangelium 8:1-4)

Římanům 12:10-21

## Povaha vítězů

Měl bych vám vyprávět starý příběh. Při jednom aramejském nájezdu do severního Izraele padla do zajetí dívka, ze které se stala otrokyně manželky vysokého hodnostáře aramejského krále. Hodnostář se jmenoval Naamán. Ač je to příběh z devátého či osmého století před Kristem, je na konec docela dnešní.

Dívka si nemohla nevšimnout těžké choroby manžela své paní. O vážných věcech se mlčí a nebo se s nimi - v tomto případě - obchoduje. Bezejmenná dívka přemohla své myšlenky na svobodu výměnou za informace o možnosti uzdravení a poradila své paní bezplatně, sebevědomě a vítězně. V Izraeli je muž, který může panu Naamánovi pomoci ke zdraví. Dívka nemlčela se zástupci za své utrpení.

Projednali to na hradě v aramejském bezpečnostním výboru a do Izraele jela výprava vybavená velkým bohatstvím. Zlato, stříbro a deset obleků z nejlepších aramejských látek. Pan Naamán a taky dopis od aramejského pro izraelského krále. Přesně podle protokolu. Na královském dvoře v Samaří ale nepochodili. Pan král Jéhu si utrl ostudu, když rozpáral svoje šaty namísto jednání se svým bezpečnostním výborem. Neptal se poradců. Hned viděl to nejhorší. To byl takový zvyk: Když si král natrhne roucho, tak se bojí nejhoršího, třeba invaze, a dozví se to poddaní. Prorok Elíša se ozval. (Zase někdo, kdo nemlčel, všímáte si?) A tak se pan Naamán dostal k prorokovým dveřím. Ve své fantazii si představoval, že bude řádně vyšetřen, pak že nad ním prorok vysloví nějaké formule. Při tom bude vzývat jméno svého boha a nějak při tom bude mávat rukama.

Jenže na Elíšově dvorku se nakonec pan Naamán setkal jen s tajemníkem proroka a dostal lázeňský poukaz do Jordánu. Stěžoval si, že doma mají lepší lázně a že on do té špíny nevleze. Po prvotním váhání se ale podrobil koupeli v řece Jordánu, kterou mu Elíša zprostředkovaně naordinoval. A byl zdrav! Měl kůži krásnou jako malý chlapec.

Vrátil se zpátky k Elíšovým vrátkům a chtěl prorokovi poděkovat. Prorok, jehož jméno se také překládá „Bůh je bohatství“<sup>1</sup>, tentokrát vyšel na zápraží: Pan Naamán přišel a „**postavil se před Elíšu a řekl: „Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli. Složil tím nejprve poklonu před Bohem. Vlastně vyznal svou víru a pokračoval: A nyní přijmi prosím od svého služebníka projev vděčnosti.“ Elíša odvětil: „Jakože živ je Hospodin, v jehož službách stojím, nevezmu nic.“ Třebaže ho nutil, aby si něco vzal, on odmítl.“** (2. Královská 5:15n) Elíša si byl vědom Božího vítězství, nežádal bohatství, ale ani žádné odškodné či majetkové narovnání. Nechtěl dokonce ani svobodu pro to děvčátko.

Asi ten příběh znáte, takže víte, že se Elíšův služebník pokusil využít bohaté nabídky, zařídil si soukromé jednání a z celého aramejského pohádkového nákladu požádal prorokovým jménem jen o maličko. Pro nás je důležité to, co Elíša řekl poté, co svého služebníka usvědčil z chamtivosti:

<sup>1</sup> Jewish Encyklopedy <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/5682-elisha>

**„Copak je čas brát stříbro a brát šaty a olivovní či vinice, brav či skot, otroky či otrokyně?“ (2. Královská 5:26)**

Severní Izrael nebyl zrovna ve vítězném tažení, to ale nevadilo Elíšovi, on se jako vítěz cítil. Ano, choval se jako služebník Nejvyššího. Mluvil a choval se jako vítěz.

A to je něco, co od velkých mužů a žen Staré smlouvy přešlo i do časů té Nové smlouvy. Byl to jiný malomocný, který si představoval, že Ježíš jen něco řekne, možná vtáhne ruku a on bude čist, tedy zdrav. Ježíš to udělal jinak. Malomocného se dokonce dotkl a řekl: **„Chci, buď čist.“** (Matoušovo evangelium 8:3) Tím porušil všechny předpisy! Měl by jít do karantény, jak se to dnes dělá. Jenže **„Malomocný byl hned očištěn od svého malomocenství.“** A přesto, že se to dělo na veřejnosti, stlačil Pán Ježíš událost do soukromí a nechtěl ohromovat okolí. Poslal uzdraveného do karantény a uložil mu povinnost složit obětní dary u kněze. To je v těch slovech: **„Jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, který Mojžíš přikázal – jim na svědectví.“** (8:4)

Některé události zachytili evangelisté Matouš, Marek a Lukáš současně, my říkáme synopticky. Takže v příběhu podle záznamu evangelisty Marka (1:40nn) to ale ten uzdravený neudělal. Na karanténu, hygienická opatření a nějaké dary podle Mojžíšova nařízení se vykašlal. Když může být Kristus nad nemocí, tak on taky! A ještě by měl být ten Ježíš vděčný za věhlas, který svým jednáním začal šířit. Tím ten uzdravený způsobil, že Ježíš spadl do karantény a na vstup do města musel zapomenout.

A už tu vidíte, jaký je rozdíl mezi myšlením starého proroka Elíša nebo Krista Pána a těch služebníků a dokonce uzdravených Hebrejů. Elíša a Pán Ježíš se chovají jsou vítězové, kteří nepotřebují ani peníze, natož veřejný ohlas. Všechno už mají a v Bohu jsou bohatí. Kdežto služebníci a dokonce i uzdravení vesele porušují všechno. Svá vítězství si chtějí vychutnat.

To nás vede k životním postojům, o nichž píše apoštol v dopisu římským křesťanům. A je to obecný postoj, který najdete i v dalších dopisech a nakonec i v knize Zjevení svatého Jana. Jsme přece královské děti! Že procházíte těžkým obdobím? Váš odchod z předchozího místa se dá správně nazvat jen vyhozením? Někdo na vás řval či se naboural do vaší emailové schránky? Zaútočil podpásovou šuškanou mezi přáteli? Dokonce vás obral o peníze, zradil a dostal z domu?

Nebo začalo ubývat vašich přátel? Stáří nás začíná tisknout k zemi? Děti vyletěly do světa a nechaly nás tu? Stýská se nám?! Ano, ten hořký pelyněk zůstává hořký. Ať teď řeknu cokoliv, nespřaví se to. Bude to bolet. Jasně, Pán Bůh může udělat zázrak! Nemůžeme ovlivnit okolnosti života, ale můžeme ovlivnit svoje jednání.

Má hluboký smysl přibrzdit a pustit druhého s úklonou do dveří. Ano právě toho, který to všechno provedl! **„Milujte se navzájem bratrskou (a sesterskou) láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.“** (12:10)

Ani náhodou nepřestanu vymýšlet něco nového, plánovat, studovat a rozvíjet se, říká se tu přece: **„V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu.“** (12:11). No samozřejmě se nenechám zlomit: **„Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí.“** (12:12) A naopak, budu mít pochopení pro všechny, kteří trpí daleko hůř, než já. My se tu pořád topíme v pohodlí. **„Sdílejte se s bratřími a sestrami v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství.“** (12:13)

Ano, já mohu ovlivnit i to, jak budu přemýšlet a jak budu mluvit o svých nepřátelích, kteří vytrvale vymýšlejí, jak mi uškodit. Šťavnatých slov máme v zásobě pořád dost! Jenže vítězové se chovají jinak: **„Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro, a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.“** (12:14n) a to včetně našich nepřátel!

Utrpení a chudoba nás učí lidskosti. Tak prostě budeme na čas pokladními v Lidlu a přibereme úklid ve škole. Vždyť někdo to dělat musí a málokdo to udělá tak dobře, jako já. Apoštol říká: **„Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespoléhejte na svou vlastní chytrost.“** (12:15n)

To já mohu ovlivnit svou jedovatou pomstychtivostí: „**Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré.**“ (12:17) To já mám klíč od domácích poměrů a obecně i vztahů ve společnosti: „**Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji.**“ (12:18)

Přece věříme, že dějiny mají svůj konec a nic z toho, co bylo uděláno se neztratí. Proto nemusíme zaskakovat za soudce a i když nemůžeme smlčet přestupky a trestné činy, nebude to na nás, abychom vykonali odplatu: „**Nechtějte sami odplácet, milovaní, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: ‚Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.‘**“ (12:19)

Největším vítězstvím je pomoci k uzdravení tvého nepřítele je dobrá večere ve okamžiku, kdy se dostal do úzkých: „**Ale také: ‚Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyt ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.‘**“ (12:20)

Nemůžeš ovlivnit svou bolest, samotu a zklamání. To všechno zažiješ a nikdy to ze sebe nevymažeš, ale pokud se svěříš Pánu Bohu, budeš v Ježíši Kristu na vítězné straně. „Dáš to!“ jak se říká. Zlo tě nerozežere zevnitř, naopak, bude uzdravovat tvoje nejvnitřnější bolesti: „**Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.**“ (12:21) Tak uzdravíš, alespoň z malé části i bolest celého světa.

Ať nám před očima a v mysli zůstává povaha vítězů. Povaha, která se dnes nenosí. Kdekdo se dnes cítí poškozen a ohrožen a nebo ty druhé přehlídí. To ale není chování vítězů. Ta dívenka se rozhodla chovat jako Boží dítě, jako vítěz; Eliáš také, sloužil Hospodinu - nic nepotřeboval! Kristus Pán je vítěz na kříži i v hrobě a proto dodržuje všechna opatření. Jsme Boží děti - tak myslí a tak se vyjadřuje celá Nová smlouva. Každý z nás může být vítězem, i když právě prohrává.